

TEPLICKÝ

deník

Na opravy varhan chybí lidi

Velká část kostelních hudebních nástrojů v kraji je ve špatném stavu.

MARTIN KOŠTÁL

Ústecký kraj – Hodně nástrojů, málo varhanářů. Tak by se dala parafrázovat hláška z legendárního filmu Vesničko má středisková. To, že je hlad po opravách kostelních varhan, potvrzuje Peter Nožina, který nedávno jednu zrekonstruoval v Jeníkově na Teplicku. Práce má až nad hlavu, zakázky musí odmítat a šikovné řemeslníky nemůže na pracovním trhu najít.

Jenom v Ústeckém kraji je přes 300 těchto královských hudebních nástrojů, v celé republice jich pak má být až sedm tisíc. Ne všechny jsou ale funkční. „Naše řemeslo zažívá zlaté časy. Abych vše stihl, pracuji sedm dnů v týdnu a 14 hodin denně,“ přiblížil Nožina.

A podle všeho se ještě několik dalších let on a jeho kolegové nezastaví. „Momentální konjunktura pracovní

vytíženosti (asi do roku 2021, pozn. red.) je při obnovách varhan dána především čerpáním dotačních programů IROP. Za normálních okolností je zakázek spíše nedostatek a varhanáři mají co dělat, aby se užívali. Je ale pravda, že hlavní objem prací leží na zavedených kvalitních dílnách střední varhanářské generace,“ vysvětlil organolog z Národního památkového ústavu (NPÚ) v Ústí nad Labem Vít Honys.

Varhan v kraji je podle něj 312. „Nepočítám do toho koncertní síně či hudební školy, což je ostatně zanedbatelný počet,“ podotkl památkář. Velká část nástrojů je ve špatném stavu. „Zhruba třetina je buď částečně, nebo zcela v neprovozním stavu,“ odhadl odborník z NPÚ. Za jejich nefunkčnost může dřevokazný hmyz, netěsné měchové soustavy, vandalismus a u některých nástrojů dožitá citlivá simi-
liblána.

„Fachmanů“, kteří by byli schopni kvalitně nástroje

opravit, tolik není. „Střední varhanářská škola v Krnově sice funguje, ale firma, kde mohli studenti získat potřebnou praxi, už ve městě skončila, takže ti dva budoucí varhanáři, co jsou v ročníku,

„Naše řemeslo zažívá zlaté časy. Abych vše stihl, pracuji sedm dnů v týdnu a 14 hodin denně.“

si nemají kde vyzkoušet své teoretické znalosti. Když pak vezmu někoho po škole, strávím půl roku života tím, že ho zaučuji. Vše mu vysvětlím a on pak odejde a založí si svoji firmičku,“ pokrčil rameny 36letý Nožina.

Mezi varhany se pohybuje od deseti let. „Vše potřebné k restaurování jsem se naučil od táty a dědy. Řemeslu se věnuje i strejda. Jsme takový klan,“ usmál se Nožina, který pochází z Topolčan na Slovensku.

Se svojí partnerkou nedávno dokončili opravu varhan v

kostele sv. Petra a Pavla v Jeníkově na Teplicku. Probíhala v několika etapách skoro čtyři roky a vyšla na zhruba 800 tisíc korun. „Na místě zůstala jen skříň, která byla též renovována. Jednotlivé části stroje – píšťaly, stoličky, stojánky, vzduchovody, měch varhan – prošly rekonstrukcí. Některé komponenty jsme nahradili za méně opotřebované z podobného stroje z bývalého evangelického kostela v Chomutově,“ sdělil restaurátor.

Tamější varhany postavil roku 1898 varhanář Heinrich Schiffner. Mimo provoz byly skoro 70 let. „Na konci září plánujeme jejich oficiální posvěcení,“ sdělil za Římskokatolickou farnost Jeníkov Vladimír Bittersmann.

Brzy by se měly rozezvučet i nástroje v kostele Nejsvětější Trojice v Klášterci nad Ohří z konce 18. století a menší varhany Karla Vocelky z roku 1867 v Solanech u Lovosic. Obě tato hudební zařízení procházejí opravou, práce na nich mají skončit do konce letošního roku.